

Γέροντας Πορφύριος και Άγιος Ιωάννης ο μο και τον έρωτα

Τα θέματα αυτά -του γάμου και του έρωτα-

είναι δύσκολα προφανώς, ακόμη και απόκρημνα, και σε μεγάλο μέρος “θεολογούμενα”.

Τι θέλω κι ασχολούμαι, λοιπόν;

Δύο φλέγοντες λόγοι συν ένας:

α) Πολλοί νέοι άνθρωποι και φίλοι **σκανδαλίζονται** από ορισμένες θέσεις και απόψεις που άνθισαν κυρίως σε παλαιοοργανωσιακά, και προτεσταντίζοντα περιβάλλοντα και εμφανίζονται μέχρι σήμερα σε ποικίλες παραλλαγές. Σύμφωνα με αυτές -και κατ’ ευθεία αντίθεση με την σχετική διδασκαλία του Απ. Παύλου (Α’ Κορ. , 7 : 3)-, ο σκοπός του Γάμου και ειδικότερα των συζυγικών σχέσεων (στο εξής: σ.σχ.) είναι η τεκνογονία ή κυρίως και απαραίτητως και αυτή.

β) η διδασκαλία των Πατέρων έχει μια εξαιρετική ανωτερότητα, βάθος και κάλλος και παραγνωρίζεται

γ) Ο Θεός αναφέρεται από τους Πατέρες ως “ο μανικότερος των εραστών”, δηλαδή ο “πιο τρελός από τους ερωτευμένους” (για τον άνθρωπο), αυτό είναι ένα

θεμελιώδες στοιχείο της αγιότητάς Του (την οποία μας μεταδίδει κατά Χάριν)

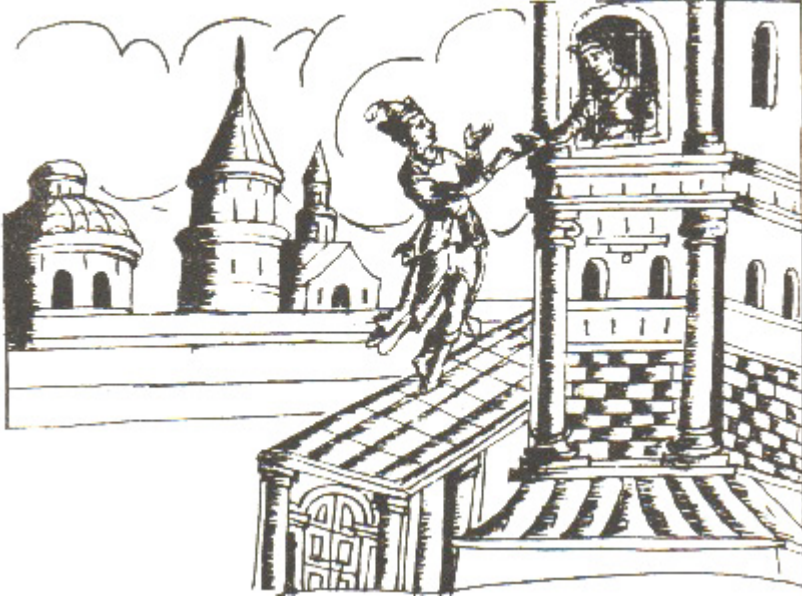

Για αυτό και αποφάσισα να καταγράψω απλώς κάποια πράγματα που ξέρω τώρα για το θέμα αυτό.

Θα προσπαθήσω να είμαι σχετικά σύντομος και κωδικοποιημένος στις διατυπώσεις. Επίσης θα κάνω ορισμένα συνοπτικά σχόλια... Ακολουθήστε με...

Ο γέροντας Πορφύριος ο Κουσοκαλυβίτης(+1992), ο μεγαλύτερος κατά κοινή ομολογία και όπως το είπε ο άγιος Γέροντας Σωφρόνιος του Έσσεξ, Άγιος όλου του κόσμου της εποχής του, είπε τα εξής εύγλωττα:

“Ο σαρκικός έρωτας μέσα στον γάμο βοηθάει στον πνευματικό. Είναι δύσκολο να σου το εξηγήσω. Αλλά μέσα στον γάμο ο σαρκικός έρωτας γίνεται πνευματικός, μεταβάλλεται. Δεν μπορώ να σου το διατυπώσω. Σιγά-σιγά το ζευγάρι ενώνεται πολύ

*και με τον σαρκικό έρωτα και με τον πνευματικό· προχωρεί προς τον πνευματικό και στο τέλος μένει αυτός, ο πνευματικός, και δεν έχει ανάγκη από τον σωματικό. Για να γίνει όμως αυτό, πρέπει να προχωρήσει πολύ στον πνευματικό. **Ο σαρκικός έρωτας δεν είναι μόνο για την τεκνογονία. Βοηθάει στον πνευματικό έρωτα. Αλλά μέσα στον γάμο, με την ευλογία και την Χάρη του Θεού.** Η έξω από τον γάμο σχέση αλλάζει σε λίγο και γίνεται βάσανο. Μπερδεύει και βασανίζει τους ανθρώπους.[...]*

Καθώς φτιάχνουν ο καθένας την προσωπικότητά του, προχωρούν, εργάζονται, δημιουργούν και ενώνονται. Και τρελαίνεται ο ένας για τον άλλον χωρίς να μιλούν.

Κάπως έτσι, ας πούμε, γίνεται και με τον Θεό. Αλλά πολύ λίγο μοιάζει.”

(σελ. 118- 119, Α. Κωστάκου, "Συνο

"Η

μεταμόρφωσις του Σωτήρος", 2012)

Ο δε **ι. Χρυσόστομος** μιλάει συμπληρωματικά, αλλά και πιο απόλυτα, για το θέμα του γάμου των σ. σχ. ως εξής(το παράθεμα είναι χαρακτηριστικό, αλλά και δειγματοληπτικό):

"Διότι πάλι για τον γάμο υπήρχαν δύο αιτίες, τώρα όμως **μία**.

Δόθηκε λοιπόν και λόγω της παιδοποιίας ο γάμος° πολύ δε περισσότερο ώστε να σβήσουμε την πύρωση της φύσης μας. Και μάρτυρας για αυτό ο Παύλος που λέει: “Λόγω της αμαρτίας της πορνείας, ο καθένας ας έχει την δική του γυναίκα”, όχι για τις τεκνογονίες.

Και πάλι διατάζει να συνέρχονται σωματικά οι σύζυγοι, όχι με σκοπό να γίνονται πατέρες πολλών παιδιών, αλλά γιατί; “Για να μην σας βάζει σε πειρασμό ο σατανάς”, λέει. Και κλείνοντας το θέμα αυτό, δεν είπε “Εάν επιθυμούν παιδιά”, αλλά τι; “Εάν δεν μπορούν να κρατήσουν [δια βίου] εγκράτεια, ας παντρεύονται”. **Διότι στην αρχή, πράγμα που ήδη είπα, δύο είχε τις αιτίες ο γάμος° ύστερα δε, αφού έχει ήδη πληρωθεί η γη και η θάλασσα και η οικουμένη όλη, μένει μία και μόνη αιτία για αυτόν, η θανάτωση της αμαρτίας της ακολασίας και της ασέλγειας.**”(Περί παρθενίας, παρ. 19)

Ο καθηγητής θεολογίας George Gabriel, σε εμπειριστατωμένη και εξαιρετικά κατατοπιστική μελέτη του για το ζήτημα αυτό, ερμηνεύει τεκμηριωμένα τα λόγια του Αγίου ως εξής, δίνοντας το απλοποιημένο νόημά τους (plain meaning), όπως λέει:

“Αν για μία ορισμένη περίοδο, εσύ κι η σύζυγός σου έχετε απόσχει με κοινή συμφωνία, ίσως για ένα διάστημα προσευχής και νηστείας, συνέλθετε ξανά επί το αυτό για χάρη του Γάμου σας. Δεν χρειάζεστε την τεκνογονία ως αφορμή. Δεν είναι ο κύριος λόγος για τον γάμο. να επιτρέψετε την πιθανότητα της σύλληψης, και έτσι να έχετε γάμο παιδιών, κάτι το

οποίο μπορεί να μην είναι επιθυμητό.”*

Ο ι. Χρυσόστομος εδώ λοιπόν, αλλά και αλλού, τονίζει ότι η τεκνογονία είναι ένα **παλαιοδιαθηκικό χαρακτηριστικό**. Στην εποχή της Χάριτος, η Γη έχει κατακυριευθεί και πληρωθεί. Επίσης, ο θάνατος έχει νικηθεί. **Έτσι, δεν είναι απαραίτητη ύπαρξη των τέκνων, για να παρηγορούν τους μελλοθανάτους για την συνέχιση της ύπαρξής τους εν τινί τρόπω, που δεν γνωρίζουν - στην εποχή εκείνη- από Ανάσταση.**

Άλλωστε, η Πατερική διαγνώμη -πράγμα που αναφέρεται στο Μυστήριο του Γάμου ρητά- είναι ότι στόχος στο ζήτημα αυτό είναι η ευτεκνία και όχι η πολυτεκνία, το τεκνοτροφείν, όπως το διατυπώνει αλλού ο Χρυσόστομος, και όχι το τεκνογονείν. Έτσι, προτιμότερη είναι η **“ολιγοτεκνία μετ ‘ευτεκνίας”**, όπως το αναφέρει κάπου.(βλ. Ν. Μπουγάτσου, “Η Ορθόδοξη θεολογία για τον σκοπό του γάμου”) Το ζεύγος το οποίο άλλωστε αποκαλείται **“κατ’ οίκον εκκλησία”** από τον Απ. Παύλο (Άγ. Ακύλας και Αγ. Πρίσκιλλα) ήταν άτεκνο.

Ο καθ. G. Gabriel διευκρινίζει ωραία και την προέλευση αυτών των ιδεών που αναφερθήκαμε στην αρχή και που βλέπουμε να μας επηρεάζουν τόσο πολύ και σήμερα:

“Για τον Αυγουστίνο τότε, και για την Παποσύνη σήμερα, το σεξουαλικό ένστικτο είναι μέρος μίας πονηρής επιθυμίας, και η σεξουαλική ευχαρίστηση είναι κατακριτέα. Στην Λατινική ηθική θεολογία, η συζυγική μίξη, άρα, είναι αποδεκτή μόνο όταν συνοδεύεται από την επαινετή πρόθεση της τεκνογονίας° πράγματι, ο ίδιος ο γάμος καθ’εαυτόν υπάρχει και ορίζεται από την τεκνογονία.” (όπ. π.)

Και ο Πατρολόγος Στυλ. Παπαδόπουλος άλλωστε, σε μελέτη του με τίτλο **“Γάμος και παρθενία στον ιερό Χρυσόστομο”**, μετά την παράθεση ενός τμήματος μίας ομιλίας του Χρυσόστομου (Εις Κολοσ, Ομιλ. ΙΒ’ 5: ΡG 62, 388), λέει τα εξής:

*“Το παραπάνω χωρίο είναι ίσως το μόνο που **με σαφήνεια προϋποθέτει μίξη σαρκική χωρίς την προοπτική τεκνογονίας”**. (Στ. Παπαδόπουλου, “Γάμος και παρθενία στον ιερό Χρυσόστομο”, εκδ. Αρμός, σ. 73)*

(Και πάλι εδώ παρατηρούμε την διάσταση μεταξύ Λατινικής - Παπικής και Ορθόδοξης ηθικής και θεολογίας.)

Στο ίδιο συμπέρασμα καταλήγει άλλωστε, μεταξύ πολλών άλλων, και ο θεολόγος Ν. Μπουγάτσος(“Η Ορθόδοξη θεολογία για τον σκοπό του γάμου”), **και μόνο, όπως λέει, από τον Απόστολο Παύλο και τις συμβουλές του για τις “υπερώριμες” γυναίκες που επιθυμούσαν να παντρευτούν.**

Στο θέμα άλλωστε του έρωτα, διευκρ

εγκατέσπειρεν τους έρωτας”(PG 51, 230).

Έτσι, και επιπλέον, ο γέροντας Πορφύριος έχει μιλήσει επίσης για την άσκηση και την φύση της μέσα στον Γάμο. Πράγματι, ο έρωτας ως πάθος καλλιεργείται με την Χάρη και έτσι μεταμορφώνεται στην “ακρώρειαν της απάθειας”, σε κάτι “ευγενές και απαλό”. Μεταμορφώνεται λοιπόν και όχι θανατώνεται και απαλείφεται. (Η αναφορά είναι στο εκκλησιαστικό βιβλίο “**Μηναία**” και στα τροπάρια που αφορούν τον **Άγ. Μεθόδιο**.) Αυτήν δε την απάντηση την είχε δώσει ερωτηθείς ποια είναι η γνώμη του περί της “απόλαυσης των ηδονών”, που κάποτε ήτανε της μόδας, με την έκδοση ορισμένων βιβλίων του θεολογοφιλόσοφου Χρ. Γιανναρά.

Με τα παραπάνω, μπορούμε να δούμε πόσο εσφαλμένη είναι η γνώμη που αφορά το ότι το μόνο που μένει, εάν αφαιρέσουμε την τεκνογονία, είναι η νόμιμη στα πλαίσια του γάμου ηδονή. **Τουναντίον, ο ι. Χρυσόστομος, ο κορυφαίος ερμηνευτής άλλωστε του Απ. Παύλου, και ο Γέροντας Πορφύριος, μιλάνε για τον πνευματικό έρωτα και την ενοποιητική λειτουργία των σ.σχ**

.. Πάντα στα πλαίσια που με την Ορθόδοξη άσκηση γίνεται η μεταμόρφωση των παθών και όχι στα πλαίσια της “αντικειμενοποίησης του προσώπου”, που είναι θάνατος όντως.

Τέλος, να μην ξεχνούμε ότι πολλοί νέοι εκεί έξω -το ξέρω πολύ καλά- δυσκολεύονται να σταθούν εκτός “προγαμιαίων σχέσεων”.

Το να θέλουμε να τους φορτώσουμε από πάνω και πράγματα που η Εκκλησία δεν διδάσκει, αγνοώντας τις καταπληκτικές παραπάνω διδαχές, το βρίσκω σκληρό και, επιπροσθέτως, σε αδρές γραμμές, ανέφικτο, μέχρι και κινδυνώδες πνευματικά.

Η Εκκλησία και οι Πατέρες έχει μία πολύ ανώτερη θέση και στάση από αυτήν που ορισμένοι θέλουν να προβάλουν. Στην Εκκλησία τιμάται η κατά Θεόν αγαμία ως μία όχι κορυφαία** αλλά πολύ δύσκολη και αγγελική όντως, δηλαδή υπερ φύσιν, αρετή, αλλά τιμάται επίσης και ο γάμος και ο έρωτας, με την ψυχοσωματική, αλλά και εκπνευματισμένη και μεταμορφωμένη του πλέον έννοια.

Όπως το είχε θέσει ωραία ένας πνευματικός της Κ. Μακεδονίας:

“Ο Χριστιανός είναι πιο ερωτικός άνθρωπος”. (Ο ίδιος ο γέρ. Παΐσιος είχε κάποτε πει: “Κι εγώ ένας ερωτευμένος είμαι”.)

Εύχομαι να του μοιάσουμε λοιπόν, με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο...

*Πηγή: “You call my words immodest”, George S. Gabriel

Πηγές: orthodoxwiki.org-thoughtsintrusive.wordpress.com-ΙΣΤΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ ΦΙΛΑΛΗΘΟΥΣ- fdathanasiou.wordpress.com